

ივერია

ბაზმის ღირსი:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10—	6	6—
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8 —	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

(კალკუ ზომები—ერთი შაბრი)

„ივერია“ ტელეფონი № 227

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტელეფონი:
ბაზმის დასაბარებლად
და განცხადებითა დასაბეჭდად
უნდა მიმართოს რედაქციის და წერილობითი
გამაურს, საზოგადოების კანცელარია
ფასი განცხადების:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე
16 კობ., მეორეზე—8 კობ.

„ივერია“ ტელეფონი № 227

თავადი მელქისედეკ გრიგოლის ძე ფაღაველი გულითადის მწუხარებით აღუწყებს ნათესავთა და ნაცნობთ გარდაცვალებას თვისის საყვარელის გულითადის.

ღარიკა გურჯაყანის ასულისას
და სხობის მოპარბანდენ ორშაბათს, 25 იანვარს, ქუთაისს თავისის საფლავიდან მიცვალულად განსვენებულად დასასწრებლად. განსვენებული გვამი დასაფლავებულ იქნება სამშაბათს, 26 იანვარს, სოფ. ბანძაში.
(1—6.—1)

პირველი კვირის სამკურნალო ექიმის ნავსარდინიანი
(კვათაში, ვირონიკის ძეგლის პირდაპირ) ავადმყოფთ ღებენ ექიმნი ყოველ დღე, კვირა დღეებს გარდა.
დიდიობით:
ბ. ს. ხაგარდანი, 11—12 საათ. საღამოს, ვენერული (სიფილისი) და საზარდის ავადმყოფობანი.
გ. მ. ჩიქოვანი, 9—10 საათ. სწეულბანი: თვალისა, შინაგანი და ნერვების.
ბ. ა. ბაბახანანი, —ლილის 11—12 ს. ქალთა სენით ავადმყოფობანი.
ო. თ. პრატსევიანი—12—1 საათ. ყურის, ყელის, ცხვირის და გულის ავადმყოფობანი.
ბ. ვ. კანაბეკანი, 1—1/2 საათ. შინაგანი და ბავშვების.
ბ. გ. გურკია, 1/2—2/4 ს. შინაგანი და საზარდის ავადმყოფობანი.

სადამოაობით:
გ. მ. მახვლაძე.—5—6 საათ. შინაგანი და ბავშვების ავადმყოფობანი.
ს. ნ. შავჯიყია.—6—7 საათ. ნერვების (ვლექტროტერაპია), ვენერული და კანის სწეულბანი.
ბ. ს. ხაგარდანი—6 1/2—7 საათ.
ტ. ა. რუდკო—სამკურნალოში გამოიყენებს ქიმიურად, მიკროსკოპიულად და ბაქტერიოლოგიურად შარდს, ნახველს, სისხლს, რძეს და შხარდ-დარბეგებსა და რეცეპტების დაწესების ფსიქოლოგიის, ღარიბთათვის უფასოდ; ფსიქოლოგიისა და ოპერაციებისათვის—მორბობით.
დაქვეყნდა სამკურნალო დაქვეყნდა მედიცინის ნავსარდინიანი.
Первая частная лечебница Д-ра Навасардяна.
Тифлиси, противъ памяти. Воронцова.
(1—1—1)

ფელეტონი
ბაზრობა „ქალისტების“ რინიანობა-ამპარბანდობა. ფანატიკოსობისა.
„...Атлетка-тотентка възхваляеть готенгетское обществено мнѣние, Кить Кипчячъ Бруксовъ жаждеть одобрения Замосковрѣчя“.
მ. პრატსევიანი
ფესანიანავა, ლებრბანი, „კვალის“ ბედ-იბანდობი ვინც კი გაიპოუნდნება გამგებმარბატრად, ყველანი რალცა „განდილების სენით“ არინა შებურბილინი და რინიანი ყოყონობა ფანატიკოსო შუადგენს იმანთ ტაბიურს თვისებას. გამგებმარბატრანს თვი დაწინებოთ, უბრალო სიკვდილის შვილთ წერლდ ფეხა მისი თინამშობლდ ყოყონობანდებურბანდობა-კვირ ყოყონობა და პრანკვა-გარეხვა ეტყობათ. ვადაბადალიერეთ დაარსებდგან დღემდ „კვალის“ ნომრების, ვადაბადალი მისი მოწინავე: „ს სხვა მოზრდილი წერილები, კორესპონდენტებაც დაუკვირბით, ყველგან, ყოველ ნომერში ჩაღაც ბაზრული ყურლინი, ანა, ჩემი სჯობით, ანა, ჩემის პირიანი ჰოლადგება ქვეშარბიტბა-მეცნიერება“. ცლიერ სიტყვად რამ რ ჩამომიერთვის ნათქვამი, ვახოვთ, პრატსევილიანი მეთხველია, გ იმნერთი კორბე წერილის საბუღლისტიკო

და საისტორიო წერილები, მისი პოლემიკური სტატეები ბ-ნ თ. ყორდანიის წინააღმდეგ, აგრეთვე სილოვან ხუნდების კრიტიკული შენიშვნები და კიდევ ბევრი სხვა, და თქვენ დარწმუნდებით, რომ არ ვახვიდებ და უსაფუძვლოდ არ ვლაპარაკობ... დაბეთ, რა რიზითა და ყოყონობით თქვენ ბ-ნ წერილთა ჩვენის ქანთერულ ისტორიის ღრმად მტკანეთ თ. ყორდანიის ისტორიის უცოდინარობა, უცოდინა და მსთან ამპარბანდობანდ ალიარა თავისი ცოდან მეტონერება! მაგრამ ბ-ნ წერილის მეცნიერულ ოცნებას და იმის საღერლდ მოწოდებ განდიდების მადას ჩქარა ფრთა შეაკვეთა და ცივი წყალგადასხა ბ-ნმა ყორდანიამ თავისის სანტრქესო წერილებში სათაურით ბ-ნ გ. წერილი და მისი ისტორიული იროფიები. ამ წერილებში გაციტხუბლ და ვითომ გვირგვინ-მოსხმულმა თ. ყორდანიამ უტყუარის ისტორიულისა და ლოგიკის საბუღებოთ დაუტყუარა ყოყონობა კრიტიკანს და მეტელს მე-ახველ საზოგადოებას დაანახვა ბ-ნ წერილის მიერ ჩვენის ისტორიის ვასაოკარი შეუცობა. გამიზრბათ თუ ანა თავი, ბ-ნ თ. ყორდანიამ თავისის მეცნიერებას გვირგვინ წერილის ორიოფი ისტორიული წერილები... მერე რა? აღმოჩნდა, რომ თურქმ გ. წერილთიანი ჰითთან დაეუყუდა სწორის ისტორიის და ისეთი შეცდომაც კი მოხდის, როგორც შვილი-შვილის გამყვება პაპს წინ... დაბ, ეს სა-

ტულიისის საქველ-მოქმედო საზოგადოების თავმჯდომარე კნ. ანნა აღმ. მანდრის ასული ამილახვანი გამართავს ამ საზოგადოების სასარგებლოდ „ტფილისის კრუეკის“ საღამომ 24 ამა იანვარს

საცეკვაო საღამოს.

დასაწყისი საღამოს 9 საათზე.
მსურველთა შეუძლიან ბილეთები შეიძინან თავმჯდომარესთან ძველ ინსტრუმენტის ქუჩაზე, ტერ ასატურის სხლში, საზოგადოების მდივანთან ი. ბ. ხალაიფთან, ლაბორატორიის ქ. საკეთ. სახლი, ხოლო 24 იანვარს „კრუეკის“ ბილეთითან. ბილეთი ღირს 2 მანეთი და 10 კაბ.
(3—5—3)

ზარსკვეს, 29 იანვარს, ტფილისის „გურგუკის“ დაზახში

გალ-მასკარადი

ავღაბარში დაარსებულ საბავშვო სახლის სასარგებლოდ.
დასაწყისი საღამოს 10 საათზე.
ბილეთის ფსი 2 მან.
(3—მ.—2)

ნახივი ვეჟილის თანახმად

თავ. გრიგოლ ნიკოლოზის მქ
ლიასანიე
ბილეს მსურველთა ყოველ დღე ღირს 8—10 სათამდ და საღამოს 4 1/2—6 1/2-მდ.
მალია სტდნაია, 4, ინტერგრინოვის სახლი. (5—4—3)

მ. შუთინი
მ. ბ. ჭიჭინაია
იღებს ავადმყოფებს (ღვეთის ქუჩაზე, პეტრე ხარაზის სახლი, № 13).
ღირს 9—11 და საღამოს 4—6 სათამდის. (—5—3)

ახალი ამბავი

კვირის, 24 იანვარს, საღამოს მწუხრის შემდეგ, ქვეყნის წმ. გიორგის ეკლესიაში, წარმოიქმნა იქნება სექციისეო საზოგადოების თულს ენაზედ ტფილისის სას. სემინარიის მასწავლებლის ილ. ფერასის მიერ შემდგენის სათაურით: „საქართველოს კვლევის წმ. მოწამე მეფე არჩილად“. მსურველ იკალბებს სე-

მინარიის ქართულ-მაკოლბელთა გუნდო.

* დღეს, 24 იანვარს, „ტფილისის კრუეკის“ საღამომ, ტფილისის საქველ-მოქმედო საზოგადოების თავმჯდომარე კნ. ა. ა. ამილახვარი, ამ საზოგადოების სასარგებლოდ, გამართავს საცეკვაო საღამოს.

* 21 იანვარს, ტფილისის დედათა პირველ გინაზის საღამომ მოლოპარაკება ჰქონდათ დედათა უზღულს სასწავლებლებში მოსწავლე ქალთა დამმარბებლ საზოგადოების დამაარსებელი. დამაარსებელი იმ აზრს დაადგინ, რომ დაარსებულ იქნას კრბო, რომ უკიდებელი საზოგადოება და არა განყოფილება ან პეტრბურგში არსებულისისეთისევე საზოგადოებისა. წესდების პროექტი ამ ახლო ხანში დაიბეჭდება.

* შემდგენი მორიგი კრება ქალაქის საბჭოსი ხვალ, 25 იანვარს, მოხდება.

* შინაგან საქმეთა სამინისტრომ, ავღილბობრის რუსულის განხვეობის სიტყვით, ნება დაართო დავითის საზარდის სოფლის საზოგადოების მმართველის მასწავლებლის ილ. ფერასის მმართველთა 2 კლასიან სკოლის 15 მსწავლელის სახელმწიფო მიწა ტფილისის მაზრის სოფ. მანკელის მახლობლად ამ სკოლისთან განზრ-

ბუთი იყო და წერეთელმაც ხმა ჩაიკუნდა.
გიორგი წერეთელს ჩვენ ვაფასებთ, როგორც მწერალსა და საზოგადო მოღვაწეს. მის ბევრი უშრომი და უწყობი: სავაზო ნიქსა და უნარსაც არ არის მოკლებული, ზოგიერთ მისი ბელეტრისტიკული ნაწარმოები აზრიანად და მოსხლეტილად არის დაწერილი. იმის ჰუმლიციტურ სტატეებს დაკვირვება და გამოიღლის კაცის ხელი ეტყობა; მაგრამ... მაგარიც ის არის, რომ სექციისეო მამებს თავმოყვირობის, ავანტიდების მაღისა და რისიანობის მარტილი აქვს მოყურილი, რაც იმის ლიტერატურულ-პუბლიცისტიკურ მოღვაწეობას გემოსა და ფეცს უკარგავს. მარტო „კვალის“ დაბეჭდილ წერილებს არ ას ვის დალო. ვადაბავალიერეთ „კრუეკის“ და „სახლილო-ვახვიის“ ნომრები და თქვენ იქაც ესევე მერდებოდა-რინიანობა შეგხვდებოთ. სრანს, ეს თანდაყოლილი ლიტერატურული თვისება ყოველი გ. წერილისისა.
დრონი იცვალენ... ეამთა ვითარების გამო აღბადა გიორგი წერეთელს მოუწოდებდა კლამი, ან დაიღალა, და შრომა „კვალის“ გამგებობა-რბობისა ნოე ყორდანიის დაუთმო. ახალ გამგებს ხელში „კვალის“ შეინაგებდ ფერი იცვალა. სხვა ჰანგულ დაიწყო მდერა-კისკის გოდება, სხვა თანამშრომლები ახალი მიმართულებისანი აზროუქნდა,

სხვა ტემასა და ვარემოებებზედ მოართო სჯა-ბაასი, ღანდღავ-კრიტიკა ნობა; დაბ, ყველაფერი შესაძრეველ შეეცვალა „კვალის“, მხოლოდ სულწინანდელი გამგისა სამეგვიდროდ ვარდაეცა, ე. ი. რინიანობა, ყოყონობა, უცილურესი ფანატიკოსობა, სხვისის რწმენის, იდეალისა და მისწრეების უშეკად შელახვა და გატყუებობა...
რას წარმოადგენს „კვალის“ ახალი გამგის ხელში იგივე ტაბახა, იგივე განდიდების მალთ შეუკრბილის ორიგანის, როგორც წინა დრო იყო! ფანატიკოსობა, ანა, ჩემი სჯობითა-ს მახილო, ცალმხრივობა და ბზირადა, ძლიერ ბზირად მკვებნა უფიცილობა, მისი უმთავრესი თვისება. პირალიბის შემება, გაუარგევილა კაცება და ღანდღავ-გინება—ამ წნეობრივი მისი კოდექსი. სიტყვების რაბარეხით, ევროპის ავტორიტეტების სახელმდებოთ და მათის ზოდღერების ნაწყვეტ-წაფლეთებოთ გუნდაობა და მით გვრდ წაღებულ უსუსურ-მეწამეთ დასტელების მოტყუება—ამ მისი, ყურნალისტიკური პოლიტიკა და ბოლის: მეტი ხელის მომწერი, მეტი ფული—ამ, გვირგვინი ყოველი მათის სულთა სწრაფებისა...
რა ნიქს პატრონი „კვალის“ ახალი მმართველბე ბ-ნი ნოე ყორდანიამ? ან ელფერ-სა მისი ჰუმლიციტისტიკა? ბ-ნი ნოე ყორდანიამ, შეიძლება შეუცდომლად ითქვას, არ არის აკე პირველისა და არც მეორე ხარისხიან ნიქს პატრონი, ის არ

არის ცხებული იმ ციურ მადლით, რომელსაც ნიქს ეძახიან. იგი მხოლოდ შეთანად განათლებული კაცი (ი) მშადადებ, უბრალო სიკვდილის შვილი. ერთგვარ იდეათა წერეში, ე. ი. მარქსის თეორიაში ის მეორედ, მაკარც მას, ჩვენის აზრით, „საკვარო“ სიტყვით ჩაივარდება. შვილი-რვა წერილი ჰქვეყნაკმა მართა სავანი, ერთი რომელიმე თეორია და ისიც ვერ შეითვალეს, ეს ხომ სირგვეტი-ლიტერატორის ბრალი იქნება... დაბ, ნოე ყორდანიამ იცის მარქსის მოძღვრება, მაგრამ, საწყუხაროს, ის ყურ მოკრილი, ენა-დაბეჭული, თვალთ-ახვეული მონა გამმდარა ამ მოძღვრებისა. ის თავსბრუ-დასხმული მარქსის—ამ მარტოლი ახალ-სოციალიზმის ავტორიტეტის—ავტორიტეტით ამ ავტორიტეტის გულწინ ისეთი ძლიერია ყორდანიამ. ზედ, რომ ყოველი მისი აზრი, ყოველი ფრზა მისთვის მენება, მეწმეტანელი ქეშმარბიტება. იმას, ავტორიტეტით ასე შემოკველი, შეკაროს, რასაკვირველია, ავლია აზრთ-აიმბეზრება, აზრთა თავისუფლება. ამის გამო ის და სხვა ჩვენს წერილზე ხე ვითომ-და მარქსისტიკი „Не смѣйте своего сужденія имѣть“. ისინი ახალის დრო-მეცნიის მოლოლინები არიან. გრიბოლოვისის მოლოლიანი „ფამუსოვის წრის“ და

1) ჩვენ არც ამ ღრმებას ვხედავთ მასში და იქნება თავისი დროულად ამის საბუთი წარუდგინოთ მეთხველებს.

ხულ სასოფლო საშენებლო განყოფილებას...

როგორც უკვე ვთქვამდეთ, იმ დროს...

გვს. აბ. მიმ. - ი იუწყება, რომ ახრად...

მა კრება კავკასიის იურიდიულ საზოგადოების...

თავი 2. მოსკოვ, ბერძნული და სომხური...

თავი 3. საათაობრივი გაზრდა ბავშვთა და...

თავი 4. კათალიკოსთა კანონები ქართლ-აფხაზეთის...

თავი 6. მასხრის-შეგობილია ყველა მცოდნე...

თავი 7. მამდ გაფიცვა და მფარველობა აფხაზეთის...

თავი 8. განსაკუთრებული თვისებანი ქართლის...

გვარად ზინკოვი, რომელიც ერთ ქალთან და ერთ მისი...

თავი 9. მასხრის-შეგობილია ყველა მცოდნე...

თავი 10. მასხრის-შეგობილია ყველა მცოდნე...

ის იქ შეუღლა მოსკოვს, ზინკოვი მთავრად და მისთვის...

თავი 11. მასხრის-შეგობილია ყველა მცოდნე...

თავი 12. მასხრის-შეგობილია ყველა მცოდნე...

თავი 13. მასხრის-შეგობილია ყველა მცოდნე...

თავი 14. მასხრის-შეგობილია ყველა მცოდნე...

თავი 15. მასხრის-შეგობილია ყველა მცოდნე...

ქვეყნის და მთავრის ფ. კ. იტკინის მოხსენება...

თავი 16. მასხრის-შეგობილია ყველა მცოდნე...

თავი 17. მასხრის-შეგობილია ყველა მცოდნე...

თავი 18. მასხრის-შეგობილია ყველა მცოდნე...

თავი 19. მასხრის-შეგობილია ყველა მცოდნე...

თავი 20. მასხრის-შეგობილია ყველა მცოდნე...

წინა დროის ფიციონები

ამას წინად გატყობინებდით, რომ ფიციონი...

მის ადამიანობის მონა იყო, ჩვენს მარქსისტებში...

რას წარმოადგენს ეარდნის წყაროები? მისი პუბლიცისტიკური...

რომის კათოლიკოსობის წარმომადგენლის და მარქსის მოძღვრების...

წერილების თვისება ჩვენ შეგიძლიან გამოვხატოთ...

დავუჯერებთ გორდანიას, ევროსი და ვერცხვას...

იყოიროს და თავი იქონ... რა არის სპეცილისტი?

მართლაც, სპეცილისტი მალე იღვრება...

იღვრება რომელსმე სფეროში დილექტანტად...

შეიძლება ნოე გორდანიას თავი მოჰკინდეს...

თუ ამეთის ნიჭის და პუბლიცისტიკური უნარის...

მოგონებამ ყუთა ფოთელის სხვებდ სამონეტის ბეჭდვით აღნიშნა და „ტობოლი დაბრუნების“ მისალოცად სამკითხველს მიამწერა. შესვლელს თვალ წინ ლამაზი კაშკაა ოთახი ეგატებოდა თავისი მორთულობით. მართალია, გერაჯრობით როგორც ახალ მისახლეს, წიგნებით ვერა ბექს შერეული უჯრები, მაგრამ მწვენი მუხლიან მაგიდას მონკ კარავთ ამჟამად 29 სხვა და სხვა დრო-ვაიმო შეეძლო გამოკვნი, სამკითხველი მო-თავსებულა ქალაქის ბაღის პირად პირ, სწორეთ იმ ადგილს, სადაც წინად ფოთის საუბრითიო ნდობის სპოგადობა იყო. მიი კარები გა-ღებულა მუდამ დღე, დღის 9 სა-თიდან პარკლამდის და სადამოს 5-9 მდის. მკითხველთ ერთხელ შე-სასვლელი ფასი გადახებოა 5 კაპ., ხოლო ვინც თვითონ ან წლით ჩა-ეწერება იმათ ფასი განიყოფი ბა ორ რგად: პირველ რგადს ეფოთინან ისინი ვისაც ქაუსსახლში წილის წიგნები და ტურნალ-გაზეთე-ბი, მეორესას-კი, — ვინც თვით სამკი-თხველში წილითაგან პირველთ გარ-დაღებთათ თვითონა, გარდა ბესის, 50 კაპ., წლით — 4 მანეთი. მეორე გულის ხელ-მოწერით თვეში გარდა-ხლებდა 25 კ., წლით 2 მანეთი ამა-სთანვე ორისხვედ რიგის მკითხველი-ს შეღავათი ეძლევათ, რომ ხვედრი ფული ნაწილ-ნაწილად შეუძლიანთ შეიტანონ. ვინც წალკულ წიგნს ან ტურნალ-გაზეთს ვადახვედ არ დაბა-რუნებს, დღეში შუარი ჯარიმა გარა-დახდება. მოსწავლეებს შეუძლიანთ უსასყიდლოდ იარონ სამკითხველო-ში.

ყოველად-უსამღველოდობა გურია სამეგრელოს ვისკოპოსო ალექსანდრე აღგლოზობრივ დაწესებულებათა წარ-მომადგენელია. ნინოზობა დღეს ყოველ-სამღველოდ ალექსანდრე შორევილი მარბანდელია და სათავადრო ტაძარში და-რადგან პირველ სათაზედ სამკითხვე-ლის კურთხევა უნდა მომხდარიყო, ეკლესიიდან ნახიხ სამკითხველო, კველსიიდან ნახიხ სამკითხველო, სპეინ ვაგნარია, დანიშნულ დროზედ სამკითხველოში მობრძნდა მისი ყ-ღელმღველოდობა თავისი კრებულ-თან და მკალობელთა დასით, ამ დროს აუარებელი ხალხი მიასყუა სამკითხველს კარებს. ბევრს უნდა და შიგ შესვლა, მაგრამ სივრცოთა გაბო გარეთ დაჩინეს. კურთხევი-შედეგ, ყ დ სამღველოდ მოკლე, მაგრამ გრძობით სავსე სიტყვა წა-რმოხუკა, რომელიც ბექს მოვე-ყუას:

„შობარული ვარ, რომ ფოთში დაარსდა სამკითხველო, ეს ზნობრი-ვი და განვრბივი საფუჯე. შობარია, რომ სამკითხველო ვაკურთხედ დღეს, 14 იანვარს, როცა მთელი საქართვე-ლო დღესასწაულობს მოკიქვულთა სწორის ქართულთა განმანათლებ-ლის წილად ნინოს დღეობას. ჩემი უფლოთანი სურვილია, რომ ეს და-წესებულება წმინდა საქმეს ემსახუ-რებოდეს და თვისის ზნობრ-ავისა და განვრბივის გავლენით განმარტო-ბი იყოს იმ დიდი საქმისა, რომლი-სათვისაც იღვწოდა წმიდა ნინო, მაგრამუნებელი ვარ, რომ ამ ბექსე მომთხვეს ისეთი სურვილისა და ზნე-ობრივ საზრდოს, რომლის მეოხებით ნიალოდ დაინახეს ზეცაში დემოს და ღრმად ქვესკნლს ჩახვედეს. ეს-კი ხომ უსაქობროსი ნია დედა ქრის-ტი ნობ-სა და დამიანის გასამტკი-უნებლად. მრწამს, რომ ჩვენ მიღ-წესებ შობარს სამკითხველოებს სიმ-რავლე ზნობრივ-გონებრივად განა-

სტეატებს. იგი ბევრს ახადენს იმ უზნო-უკვლო ხეტოლს და მავნე გა-სართობებს, სადაც ადამიანის ფიზი-კური და ზნობრივი მხარე ენადგება და ჩლუნდგება“!

მცხეთაში და ქველ-მოქმედებმა ეპი-სკოპოსმა თავისი ლამაზი სიტყვა იმი-თი გათავა, რომ სამკითხველის ასი მანეთი შესწორა და იმათ ძილა და-მხვობა შემპაბა იმათ, რომელ-თაც თავისი მუქადინებობით ამ სა-ქმეს საძირკველი გაუსყენეს.

დაბადებული

ქალაქის (ტფილისის მა-ზის). 12 იანვარს ელენა ეკლესიაში დაიბადებინა ანაოფ ფრანკო შიდასიკან მესტრეის შვილი, რომელიც იგი სიხსივად მობრძებს ტფილისში ჩამო-სუფიანებს და თან წამოყვანათ მისი დანიშნული, დავით შაველიძესთან ქა-ლი განსწავლით, რომ ტფილისში ვა-ყადა საძირკველი ნიკოპუს და ერთად დაბრუნებულა შინ და ქაღვიფას გარ-დავახლებია. კვირს დადგმა, მისი და-ნიშნული ქა და ქაქას დად-მას, დავით შაველიძესთან მისის მუქადით, მკადან ტფილისში, სადაც დახვდით დასქობრისებელი გავი. იუჯუა ქველ-ფერა ტფილისში, 15 იანვარს ჩასხ-ნეს ფურცელში და შინსივე გაეჭაზარ-ნენ. სოფ. ბობაძისა რომ დასხვადან, დაუდასტო. ბობაძისა და ელენა ეკლესი-ლის შიგ დადგობას დამს სველად გა-კეთებულა ამხუარებუბა მუერ სიდა, რომელსაც მოაჯიანა ჯარა ბქს. ამ ხიდან რომ მიდეს ფურცელს, ერთი ნახიხის ცხენი დაფრთხეს და სვედ შუა-საგანს გადავარდა დამს სვედს. დანარ-ქანი ცხენები დაფრთხეს, ფურცელის ერთი ფაღდგ მათთან და, რთავ ფუ-

რგვინ გადავიდა გვერდულად, ორივე მისხდა — აიკობ ფრანკო და დავით შა-ველიძეს, რომლებიც წინ ასხდნენ, გადავიდნენ. ამით სვედ დაჭრა ფურცელ-სას გვერდის ფრანკო, ფრანკო გადაჭ-ნეს ოთხხვე ცხენი, შემდეგ თათი ფუ-რგვინ და შიგ მისხდამა დანიშნულები თავისთან დადგებთ და თვობ ფრანკო-სა ბატარს ვაქით. მისხლები მისხდნენ ორი-რგვინ რქვე დასიხორცენ, მისხვედ დასხ-ნენ დანიშნული გავი, სხეუბა-ეი შიგ და მათი გადახრნენ.

ეს შემთხვევა დაუფიქრებელი ანაოფის ტფილისის განხორციელების შიგაგანს გუგუშოს, რომელიც შიგადაც დღეს-მკადან სიდავან და დასიხორცენ ამო-დადგანს სვედავან. ფურცელი სველ დუ-მა-დუგად ანას ნაჭვევი. ცხენები ორი-განი გადახრნენ და ზოგინც დასხინ-დნენ.

აიკობ ფრანკო ელენა ეკლესიაში სავ-ტრეოთა ჯინდ ითვლებოდა, იგი სხი-რად იყო სოფელ ამარტელა „შულ-და“ და სხვა მოსვლედ. ეს ერთი კვირას ირას, რაც ეკატერინოფო-დასა, დაფიქრისა და სხვა სახადებანი დაჯან მადის ნემსებში ამ ადგას, სა-ქმეს დაჭრის ნიშნითა. მისხლები გოპიანის შიგადაც გარეუქ საქმეთა მისი-ტრის თათსინობით; მისიხტრის მხარე დაჭრის მდდარა ვაჭრებში, რომელ-თაც გოპიანის წიგნების გზას სხვად 100 თანას ფრანკო მოაჯიანეს თავიანთ მართს. გოპიანა ვაჭრსხვარებს ხანე თმა 14 თვეს ვაჭრს.

რუხეთი

როგორც ვხათა სამინისტროს ან-ტროპოლოგია სინას, 1898 წელს რუ-ხეთის რკინის გზებს მეტროპოლისადე-ლი ჰქონიათ ვიდრე წინა წლებში. ამ წელს სრული შემოსავალი ყოფი-ლა 326,400,702 მანეთი, ხოლო 1897 წელს, მაკალითად, 303,017,215 მანეთი.

— „Торг-Пром. Газ.“-ს სიტყვათ-გზათა სამინისტროს ახრად აქვს გა-

ნარკველება მოხდინოს, რომ რკი-ნის გზის სადგურების პაქინებულ-ვასვლის ნება იმ დროს, როდესაც სადგურიდან მატარებელი აპარობს წასვლას, პისკენ მხილოდ იმათ, ვისაც სამგზავრო ბილეთები ექმება.

უცხოეთი

ბელგია. სფერანტოისა და გერმანია-ს მისხდავით ბელგიალებსაც შეუდგე-ნათ გოპიანის ჩინეთში გასაცხარება. გოპიანამ უნდა გამოეყოფილი, თუ რა და რა სქონელი მადის ჩინეთში და გამოეყოფი თვადგან; შესაძლოა თუ არა ჩინეთისა და სავაჭრო სახლებს და-სახრება თქ, — როგორი ნებისადგებობა და გზები ანსუბას და საზოგადოდ რადანდა მოსახრებულას საქონლის გაღატან-გამოტანა ჩინეთში. დღემდის სახად-მთავრო დამოკიდებულებას ში-რადანთ არა ჰქონიან ბელგია ჩინეთს; სხვა ქვეყნის ვაჭრები შეგარობდნენ იმათ შიგის. ამას ექით-კი, როგორც გეტობა, ბელგია შიგადაც ანარებს სა-ქმეს დაჭრის ნიშნითა. მისხლები გოპიანის შიგადაც გარეუქ საქმეთა მისი-ტრის თათსინობით; მისიხტრის მხარე დაჭრის მდდარა ვაჭრებში, რომელ-თაც გოპიანის წიგნების გზას სხვად 100 თანას ფრანკო მოაჯიანეს თავიანთ მართს. გოპიანა ვაჭრსხვარებს ხანე თმა 14 თვეს ვაჭრს.

ახრია მეტეორებისა; მისი უფოფარ-გული იღვათა პაწაწაწილად არსე-ნალი — მრწამსი იმათთვის; ასე წარ-მოადგინეთ, მისი უზრლო პრავინ-ციალური სიტყვა „მარკო“-კი რა-დაც გერმანოზის ნაყოფად და ჩე-ნის რის ზრდა განვითარების ნიშნად მიანინა. ვიძირებ, რითი აინებდა ასეთი ანგარიშ მიუტეველი გატა-ცილებ? როგორ დაინახებრა ბნ ნ. ციკლადნი ამ თავისი ცალმხარის, უზრლოდ და მქვე მოძებრი-ბით ვისინე ყურადღება? ბასუ-ხი მხოლოდ ერთია: „Алте-готентота възхваляють готентот-ское общественное мнѣие. Бить Китичъ Брусковъ жадеть одобре-ния Замосквичъ“... ბნი ნოე ვარ-დინაძე ცხელობა იმ ჩვენთ ახალ ფორმალის კუკიტალების თანარე-მნობით და შეიძლება თავიც მის-წოდდეს. რა გვეთქმის ამ შემთხვევა-ში? ფსიხოლოგიურად ის მართალია. ამა ერთი მიზრანეთ: რა განსხვავე-ბა იმ ქვეყანალებში, რომელსაც ბერძნობა, მაგალითად, ჰემპლოდ-ცი ვარზობის თანარეგობა მოწო-ნებისაგან, და იმ გატაცებულ აღმა-ფრანკოს, რომელშიაც მოჰყავს გო-გოლის „дана приятная во всѣхъ отношеніяхъ“ ჩინოკიოსის და ნობ-დღის კომპლიმენტებს? თქვენ არ ვიცო და ჩვენის აზრით ამ ორ შემ-თხვევაში არ ფერი ფსიხოლოგიური განსხვავება არ არის. ამაში ისინაოფ-ნოს ბნმა უარდაწინაც, ვინაიდან

მისი სიამოვნება კანაინებია, თუმ-ცა კი... ნოე უარდაწინაც ეტყობა ბაქო-ბა-რონიანობა, მაგრამ, სიბრათლე უნ-და სიხვედ კაცებს, არც ისეთი ვახვი-იღებულ-გაბრძნებული. ის, როგორც, ფსახეთი, სასაქო და ნათობი კაცია) (კნოს სფერა-ნიკი), მაგრამ დახეთ მისა წერა-ფხვა მარქსისტებს! მა-ნარბიდან დაწვებული ვილა უსუ-სტარ ბივერა „სი-ტე“-მდის ქველი ყვენა-ბაქობა ყოყობის სენთი არის შეპყრობილი. წიკითხეთ მხა-რათის წიგნავი „მელიტონ კელენ-ჯერიცა და მისი სახლხო პოეზია“ და „სი-ბ-ს“ ენა-ბლავიკე ქნაილ-ჩხავილი უვიკობა უმეტრების „ჩინ-წიანის ხმით. დებრით ჩემო! Какой задоръ, какое кричание самоини-цие! ეს ვახეზობენებ, ან, უკეთ რომ-ვთქვათ, მეტეორების პოემა პრო-ტროპოზებში, უმბრალების დინსე-ბრად, და ჩვენის აზრით, ნერვებ-აწილოდ მანიკებლ ჩიითვლებიან. როგორც გოგოლის შეშლილი დარ-წმუნებელი იყო, რომ ესპანისი კა-როლი იყო და გაიძახებ: „მე ფე-რდინანდ ვარ, მხედვ ესპანისა“, ჩვენი წყობლ-ფხვა მარქსისტები-ქაქიან: „შემოგვხედეთ, ჩვენ მარქ-სისტები ვართო“. მაგრამ, როგორც შეშლილი ბუკი აქვდა ეპანისის მეფობისდის, გრეთვე ჩვენს ვით-მად მარქსისტებს ნამდვილს მარქსი-სტობამდის...

აზრთ სიმქვე, მათი შეყვრა-შე-ბოქვა, ლიტერატურული და პუბლი-ცისტური ნიქის უქონლობა ამ ვე-ბატონებ შიდა არიან დასწვენ ყო-ველი ის ნაწარმოები, სადაც იმათი აზრთ არის გატარებული და წესი აუგონ და „სულთა თანა აღსრულე-ბულობა“ უძლერან იმ შიდაწვეთ, რომლებიც სულ სხვა საქმეთა ვითა-რებაში ჰქედვენ წინსვლა-აღობობ-ნების. ეროვნული აზრი, ეროვნობის დაცვა, „ერისა, სუადრასა და საწმუნებობის“-ს დაცვა, თვი-სეწული კულტურა და ლიტერატუ-რა — იმათთვის ცარიელი სიტყვებია. ჩვენი ენა-ის არის, რომელიც ბაზარ-ში (на рынке) ჰქვობს-ო? მე, მკითხველი, აქ კიკიკატურას არა ვწერ, ეს სიტყვები თითონ მოისმი-ნა ერთის „მარქსისტისაგან“ თქვენმა უზრლოდ მინამდ... რას უნდა მივწეროთ, რითი უნდა ავხსნათ ეს ანარ-მ-ლური მოვლენა? ამ ვეჭა-ტრუნებს ლოკიკისა და მოსახრების შესუსტებით, და მაშასადამე, აზრ-გების მეზანიზმს „შერევიეთ“. შერევილსა და დახუთებულს მეზანიზმს ხომ ყოველთვის „სრევა და გრე-ვა“ აქვს თანდაყოლილი... „Что такое я? Ничто. Чѣмъ я хочу быть? Всеми“. აი რასა სწეს ბაშ-სიტყვა, ეს ერთიანიდ შესა-ნიშნავი რუსი-ქალი, რომელიც, სა-უბედროოდ, პატრიის-მოყვარებით იყო შეპყრობილი. ქება-დიდება ამ სარკონზიდ და ასწვა ბრუნო, პოლოდი

ბართლომეს საზოგადო და საზო-რლოდ საღამოსთვის ნიადაგი მოახ-და, აგრეთვე ჩვენი ფანტოკოსი ვე-ბატონები შიდა არიან დასწვენ ყო-ველი ის ნაწარმოები, სადაც იმათი აზრთ არის გატარებული და წესი აუგონ და „სულთა თანა აღსრულე-ბულობა“ უძლერან იმ შიდაწვეთ, რომლებიც სულ სხვა საქმეთა ვითა-რებაში ჰქედვენ წინსვლა-აღობობ-ნების. ეროვნული აზრი, ეროვნობის დაცვა, „ერისა, სუადრასა და საწმუნებობის“-ს დაცვა, თვი-სეწული კულტურა და ლიტერატუ-რა — იმათთვის ცარიელი სიტყვებია. ჩვენი ენა-ის არის, რომელიც ბაზარ-ში (на рынке) ჰქვობს-ო? მე, მკითხველი, აქ კიკიკატურას არა ვწერ, ეს სიტყვები თითონ მოისმი-ნა ერთის „მარქსისტისაგან“ თქვენმა უზრლოდ მინამდ... რას უნდა მივწეროთ, რითი უნდა ავხსნათ ეს ანარ-მ-ლური მოვლენა? ამ ვეჭა-ტრუნებს ლოკიკისა და მოსახრების შესუსტებით, და მაშასადამე, აზრ-გების მეზანიზმს „შერევიეთ“. შერევილსა და დახუთებულს მეზანიზმს ხომ ყოველთვის „სრევა და გრე-ვა“ აქვს თანდაყოლილი... „Что такое я? Ничто. Чѣмъ я хочу быть? Всеми“. აი რასა სწეს ბაშ-სიტყვა, ეს ერთიანიდ შესა-ნიშნავი რუსი-ქალი, რომელიც, სა-უბედროოდ, პატრიის-მოყვარებით იყო შეპყრობილი. ქება-დიდება ამ სარკონზიდ და ასწვა ბრუნო, პოლოდი

რომ მისი ზნობრ-ავონება და აზ-როვნება ისე არ დაბრმავებინა ამ სენს, რომ თავის თავის კრიტიკა და დაფიქრება-წონად-წონად შესძლო. ეს ანტიკურებს იმისი ზნობრივის სისე-ტაცეს და მათისათვის და გონების სი-სულთავის. ჩვენი მარქსისტები? შეს-წვეთ თუ არა მათ ზნობრივი ძალი, რომ აღიარონ, როგორც ბაშკირ-ცვეთ, თავიანთი არაობა? არა, რა-დგანაც ხელს უშლით ფანტოკოსო-ბა და გონების დაბრმავება... რა ბუდი მოვლის ჩვენებრივ მარ-ქსისტებს? გასწორება, თუ ფანტოკო-სობა-ოცნების შორევი მხეველი, ჩა-რბა, ჩვენის აზრით, მათი ვასწო-რება ძნელია, ოსინი ვეფირობა მანი-კეველად დარჩენიან, რადგანაც არც განვრბივი და არც ზნობრივი ძალი არ შესწევს ამისთვის. ამა ვინსე-ნო, რომელიც ტრანჯ-წველება და სულის კვეთება დასჭირდა დიდის ქვა-გონების მქონე ტოლსტოის ვიგნის სუფინს თავისის თავის გასასწორებ-ლად ცრუ ოცნებისაგან... ამით ვთავივე ჩვეს შენიშნეს და ვერწმუნებ ბნი ეკლესიისტებს და „ივერსტრებს“, რომ მე არც „კე-პო-სის“ და არც „ივერსტრის“ მომბრე-გამაღმრთებელი არ ვარ, მაშასად-მე, არც თათარი პირადი ინტერესი არ მაღაპარაკებს. ამ შენიშნებში მხოლოდ აღენიშნე ერთი სამწუხა-რო, მაგრამ ტოპოლო თვისებია ჩვე-ნის პუბლიცისტ-სა... დღე, მკითხ-ველმა დაფასოს ტყუილია ეს თუ მართალია...

